

ІНСТИТУТ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ

КАФЕДРА ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. першого заступника
начальника Інституту
майор внутрішньої служби
_____ Н.С. Калашник
_____._____ 2017 рік

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЇ
ГСЕ.1.1.2

за спеціальністю (053) Психологія

факультет заочного навчання та післядипломної освіти

Робоча програма з навчальної дисципліни «Філософські проблеми психології» складена для здобувачів вищої освіти відповідно до програми підготовки фахівців за спеціальністю 053 «Психологія» ступеня вищої освіти магістр, за заочною формою навчання.

Розробник: Бойко-Бузиль Юлія Юріївна, професор кафедри практичної психології, кандидат психологічних наук, доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри практичної психології

Протокол від ____ . ____ . 2017 року № ____

Професор кафедри практичної психології

_____ Ю.Ю. Бойко-Бузиль

Схвалено науково-методичною радою Інституту кримінально-виконавчої служби

Протокол від ____ . ____ . 2017 року № ____

Голова науково-методичної ради _____ Н. С. Калашник

1. Програма навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система філософських підходів щодо сутності проблем психології.

Міждисциплінарні зв'язки:

Забезпечуючі дисципліни: філософія, релігієзнавство, соціологія.

Забезпечувані дисципліни: теоретико-методологічні проблеми юридичної психології; сучасні теорії особистості.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Філософські проблеми психології» є формування системи знань щодо філософського осмислення та трактування проблемних питань психологічного знання.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Філософські проблеми психології» є:

- орієнтуватися в напрямках та течіях філософського знання;
- оволодіти філософською методологією психічних явищ та феноменів;
- стимулювати до філософського переосмислення психологічного знання.

Мова навчання: українська мова.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри практичної психології які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою k_ppp@ukr.net.

Структура навчальної дисципліни

Розділ 1. Філософські засади психологічного знання

Тема 1. Філософські проблеми психології як наука та дисципліна

Природа філософських питань. Сучасна світова філософія. Філософські аспекти «вічних» психологічних проблем. Взаємозв'язок філософії та психології. Філософські засади психологічних концепцій. Природа психічного. Детермінація психічного. Душа, дух, духовність. Свідомість і психіка. Психічна діяльність. Матерія, енергія, інформація і психіка. Нервова система, мозок і психіка. Онтогенез і філогенез психіки. Парапсихологічні та теософічні концепції психічного. Філософські проблеми психології як предмет дослідження. Методи та задачі філософських проблем психології.

Тема 2. Філософський аналіз розвитку психології

Міфологічні уявлення про психіку. Уявлення про психіку в волхвів та у жреців. Психологічні уявлення в стародавній Індії та Китаї. Натурпсихологія. Антична психологія. Ранньосередньовічна психологія. Західноєвропейська психологія. Психологія індуїзму. Психологія даосизму. Психологія буддизму. Психологічна думка Відродження. Фаустівська душа. Політична психологія Макіавеллі. Вчення про душу Спінози. Трактування душі Нострадамусом. Психологія протилежності в психічній природі людини Кузанського. Психологія боротьби мотивів Монтеня. Психологія душі як безодні Беме. Гуманістичні психологічні ідеї Роттердамського та Шекспіра. Емпірична психологія Помпонаці та Бекона. Психологічні ідеї Декарта. Психіка людини Мальбранша. Самопізнання Гоббса. Самолюбство у Ларошфуко. Солілоквія

Шефтсбері. Синдересис Грасіана. Психологія Локка. Монадологічна психологія Ляйбніца. Психологія самостворення Гердера. Антропологія Канта. Феноменологічна психологія Фіхте. Психологія Гегеля. Психологія Гете. Психологія Шопенгауера. Психологія Ніцше. Психологія Маркса і Енгельса.

Тема 3. Філософські проблеми напрямів психології

Психологія Штерна. Структурна психологія Шпрангера. Теорія самореалізації Олпорта. Концепція самоактуалізації Маслоу. Концепція відношень Роджерса. Філософія прагматизму. Психологія біхевіоризму. Генетична психологія Максименка. Психологія гештальтизму. Психологія Фрейдизму та його послідовників. Психоаналітична герменевтика Лоренца. Психологія установки Узнадзе. Ноосферний підхід Вернадського.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань Соціальні та поведінкові науки 05 Спеціальність Психологія 053	Нормативна	
Кількість розділів – 1	Спеціалізація: психолог в організаціях та на виробництві	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 60			6-й
		Семестр	
			11-й
Тижневих годин для заочної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Ступінь вищої освіти: Магістр	Лекції	
			6 год.
		Семінарські	
			6 год.
		Практичні	
		Самостійна робота	
	48 год.		
		Вид контролю:	
			Залік

3. Структура залікового кредиту (тематичний план)

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	Всього	у тому числі				Всього	у тому числі			
		л	п	сем	с.р.		л	п	сем	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Розділ 1. Філософські засади психологічного знання										
Тема 1. Філософські проблеми						20	2		2	16

психології як наука та дисципліна										
Тема 2. Філософський аналіз розвитку психології						20	2		2	16
Тема 3. Філософські проблеми напрямів психології						20	2		2	16
Разом за розділом 1						60	6		6	48
Залік										
Усього годин						60	6		6	48

4. Плани семінарських занять

Розділ 1. Філософські засади психологічного знання

Тема 1. Філософські проблеми психології як наука та дисципліна

Питання до семінарського заняття

1. Філософія психології як філософія науки: предмет, методи, завдання
2. Еволюція філософських уявлень про психіку та людину
3. Філософія як метатеорія та методологія психологічної науки

Тема 2. Філософський аналіз розвитку психології

Питання до семінарського заняття

1. Психологічні проблеми в стародавній та середньовічній філософії
2. Психологічні проблеми в період епохи Відродження та Нового часу
3. Психологічні проблеми в період класичної німецької філософії

Тема 3. Філософські проблеми напрямів психології

Питання до семінарського заняття

1. Психоаналіз в основі конструювання соціальної реальності
2. Екзистенційна та гуманістична психологія
3. Діяльнісний підхід у філософії психології

5. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота здобувачів передбачає підготовку рефератів та інформаційних повідомлень; роботу з конспектами, методичними розробками, підручниками, посібниками, періодичною та монографічною науковою літературою з веденням записів або конспектуванням необхідного матеріалу; складання словника навчальної дисципліни; розробку тестових завдань та мультимедійних презентацій з тем навчальної дисципліни.

Теми реферативних та інформаційних повідомлень:

1. Роль філософії психології у становленні майбутнього психолога
2. Феноменологічна психологія
3. Систематизація психологічних досліджень та їх філософський аналіз
4. Критика психоаналізу
5. Віра і вірування
6. Філософія патопсихології
7. Філософські основи соціальної психології
8. Філософські основи юридичної психології
9. Філософські основи педагогічної й вікової психології
10. Філософія психології як філософія науки

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання не передбачені робочим навчальним планом.

7. Методи навчання та контролю

Словесні методи, інноваційні методи, наочні методи, практичні методи.
Поточний, проміжний та підсумковий контроль.

8. Орієнтовний перелік питань для підсумкового контролю

1. Природа філософських питань
2. Філософські аспекти «вічних» психологічних проблем
3. Взаємозв'язок філософії та психології
4. Природа психічного
5. Детермінація психічного
6. Душа, дух, духовність
7. Свідомість і психіка
8. Психічна діяльність
9. Матерія, енергія, інформація і психіка
10. Нервова система, мозок і психіка
11. Онтогенез і філогенез психіки
12. Парапсихологічні та теософічні концепції психічного
13. Філософські проблеми психології як предмет дослідження
14. Методи та задачі філософських проблем психології
15. Міфологічні уявлення про психіку
16. Уявлення про психіку в волхвів та у жреців
17. Психологічні уявлення в стародавній Індії та Китаї
18. Натурпсихологія
19. Антична психологія
20. Ранньосередньовічна психологія
21. Західноєвропейська психологія
22. Психологія індуїзму
23. Психологія даосизму
24. Психологія буддизму
25. Психологічна думка Відродження
26. Фаустівська душа
27. Політична психологія Макіавеллі
28. Вчення про душу Спінози
29. Трактатування душі Нострадамусом
30. Психологія протилежності в психічній природі людини Кузанського
31. Психологія боротьби мотивів Монтеня
32. Психологія душі як безодні Беме
33. Гуманістичні психологічні ідеї Роттердамського та Шекспіра
34. Емпірична психологія Помпонаці та Бекона
35. Психологічні ідеї Декарта
36. Психіка людини Мальбранша
37. Самопізнання Гоббса

38. Самолюбство у Ларошфуко
39. Солілоквія Шефтсбері
40. Синдересис Грасіана
41. Психологія Локка
42. Монадологічна психологія Ляйбніца
43. Психологія самостворення Гердера
44. Антропологія Канта
45. Феноменологічна психологія Фіхте
46. Психологія Гегеля
47. Психологія Гете
48. Психологія Шопенгауера
49. Психологія Ніцше
50. Психологія Маркса і Енгельса
51. Психологія Штерна
52. Структурна психологія Шпрангера
53. Теорія самореалізації Олпорта
54. Концепція самоактуалізації Маслоу
55. Концепція відношень Роджерса
56. Філософія прагматизму
57. Генетична психологія Максименка
58. Психоаналітична герменевтика Лоренца
59. Психологія установки Узнадзе
60. Ноосферний підхід Вернадського

9. Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)	Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
	Залік	
Мах 60%	Мах 40%	Мах 100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74		D	непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

10. Рекомендована література Основна

1. Васильев В. В. История философской психологии: Зап. Европа - XVIII в. – Калининград. – 2012. – 284 с.
2. Гвоздік О. І., Костицький М. В., Вовк В. М. та ін. Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Філософські проблеми психології». – К.: НАВС, 2013. – 193 с.
3. Дружинин В. Ф. Философские основы психологии. – М. Изд. МНЭПУ, 1997. – 334 с.
4. Курпатов А., Алехин А. Философия психологии. Новая методология. – М., Олма Медиа Групп. 2012. – 448 с.
5. Леонтьев О. Н. Философия психологии. – СПб., 2012. – 203 с.
6. Методологические основы психологии: хрестоматия; учебнометодический комплекс / С. Ю. Манухина, А. Н. Занковский. – М., Изд. центр ЕАОИ, 2009. – 152 с.
7. Сергієнко В. В. Філософські проблеми наукового пізнання: Навч. посіб. – Кременчук: КНУ імені Михайла Остроградського, 2011. – 103 с.
8. Смит Н. Современные системы психологии. – СПб.: Прайм–ЕВРОЗНАК, 2003. – 384 с.
9. Щедровицкий Г. П. Психология и методология. – М.: Путь, 2004. – 466 с.
10. Щербакова І. М. Практикум з історії психології: навч. посіб. – Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2014. – 160 с.
11. Юревич А. В. Психология и методология. – Изд.: ИП РАН, 2005. – 312 с.

Додаткова

12. Андерсон Д. Р. Когнитивная психология. 5-е изд. – СПб.: Питер, 2002. – 496 с.
13. Бочелюк В. Й. Методика та організація наукових досліджень із психології: Навч. посіб. – К.: ЦУЛ, 2008. – 360 с.
14. Вовк В. М., Кравець В. М., Симон Ю. С. та ін. Словник основних термінів з філософських дисциплін. – К.: КНУВС, 2006. – 120 с.
15. Выготский Л. С. Психология развития человека. – М.: Изд-во Смысл; Эксмо, – 2005. – 324 с.
16. Корольчук М. С., Криворучко П. П. Історія психології: Навч. посіб. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2010. – 248 с.
17. Костицький М. Філософські та психологічні проблеми юриспруденції. Вибр. наукові праці. Кн. 1. Чернівці, Рута, 2009. – 580 с.
18. Психология критического мышления. – СПб.: Питер, 2000. – 512 с.
19. Психологічна деонтологія: етичні кодекси: Хрестоматія / В. О. Климчук. – К.: МАУП, 2005. – 88 с.
20. Рубинштейн С. Л. Бытие и сознание. Человек и мир. – СПб.: Питер, 2003. – 512 с.

11. Інформаційні ресурси

1. http://www.bdu.org/.../psychology_
2. <http://www.chitalca.html>)
3. <http://philosophy.allru.net/pervo.html>)
4. <http://www.philosophy.ru/linx/linx1.html>)